

Óli Jacobsen

olijacobsen@olivant.fo

Craig mátti halda sær við báðum hondum.

Hann tordi ikki so mikið sum at sleppa aðrari hondini, tí hann var ræddur fyri at missa takið við hinari. So har var einki at gera.

Hetta var nervapirrandi, tí hann var bert 8 metur frá eggini á Kolli, har tað vóru 400 metur niður á sjógvi!

Tað kundi eisini vera ringt, tá menn skuldi fara við eini spann eftir vatni við. Tann nógvi vindurin seyg vatnið úr spennini, so hon tómdist av vindinum.

Hittust í dansi

Tað vóru góð viðurskifti millum hermenninar og eiðisfólk. Har var eisini tann vanligi býtishandilin, at fólk fekk sjokulátu frá hermonunm fyri egg. Eiðisfólk og bretar høvdu eisini eitt sangkór saman.

Eitt arbeiði hjá húskjum á Eiði var at vaska klæðir fyri hermenninar. Hetta kom eisini væl við hjá báðum pørtum.

Sum hjá so nógvum øðrum gentum hitti Maria sín hermann í dansi, sum var ein fastur táttur í hermannalívinum. Tað var dansur hvørt fríggjakvøld og leygarkvøld í Krusepakkhúsinum, sum handilin hjá Øster átti. Tónleikurin kom frá eini radiogrammofon, sum var keypt frá Wellejus.

Tað mann ofta hava verið trupult við samskiptinum millum føroyskar gentur og hermenninar at byrja við. Men í hesum førinum var tað so heppið, at Craig skilti nakað av norskum, tí hann var av norskari ætt. Annars vóru tey á Eiði so framskygd, at skipað varð fyri kvøldskúlaundirvísing í enskum, og hjálpti hetta væl sum frá leið.

Hóast nógvir hermenn vóru á Eiði, var Maria samb. Niels Juel Arge einasta eiðisgenta, sum giftist við hermanni.

Av landinum aftur

Sum frá leið gjørdist ikki brúk fyri hesum radarstøðum, tá týskarar fingi annað at hugsa um á øðrum hermótum enn okkara leiðir.

Í desember 1943 komu boð um at taka radaran niður, og øll útgerðin varð flutt burtur. Tá varð Craig fluttur til Havnar, har hann var restina av krígunum.

Har skuldi hann eina ferð svara fyri, hvat var blivið av romgoymsluni, sum vera skuldi á Eiði. Ein partur av frágreiðingini var, at hildin var ein veitslu fyri teimum eiðisfólkum, sum høvdu verið teimum til so stóra hjálp. Eisini var tað so, at teir máttu leska sær av romfløsku fyri at stilla nervernar aftur, tá ið teir høvdu verið úti myrkar stormnætur! Sjálvur drakk hann tó ikki.

Ein dagin er kríggj liðugt, og hermenninir fara heim aftur. Hjá Craig var tað heilt til Canada. Komin til Canada fekk Craig sær

Craig og Maria hoyggja

Nógv var at vaska fyri hermenninar, Maria t.v. Hvør mann hin vera?

Her verður arbeitt uppi á Kolli

eina útbúgving, sum var eitt tilboð hjá stjórnini til teir, sum høvdu verið í krígunum. Craig fór at lesa landbúnaðarfrøði.

Craig kemur aftur

Meðan Maria bíðar eftir dronginum hevði hon ymisk arbeiði. Hon arbeiðdi eina tíð á hospitalinum í Havn, og hon arbeiðdi eisini í Havn hjá Poul á Grundini, kendur telefonmaður, ættaður av Eiði.

Trý ár seinni, í 1948, kemur Craig aftur. Fyrst mátti hann kortini vissa seg um, at Maria enn var ógift og støk! Tað visti Rasmussen, eiðislækni, at siga honum í eini telefonsamrøðu.

Craig legði so til brots. Hann kom við ferðamannaskipi til Bretland. So var at finna fart til Føroya. Hann slapp við eini slupp, sum var í Bretlandi og landaði ísfisk. Men eingin koyggja var tøk, so hann mátti sova á beinkinum í lugarinum.

Nú var einki at bíða við at giftast. Tey fingi kongabrev fyri at sleppa undan teirri lýsing av hjúnalagnum, sum annars var neyðug. Tey giftust 18. mars 1948 í Eiðis kirkju av Brimnes prest.

Her kann vera nevnt, at tá ið tey høvdu gullbrúdleyp í 1998 komu tey aftur til Føroya saman við yngsta soninum, konu hansara og teirra trimum børn. Hetta var ein minnilig ferð. Annars hava tey javnan verið í Føroyum.

Nú gekk leiðin til eitt framtíðar lív í Canada. Tey fóru við "Barjamu" til Bretlands og síðani við sjálvari »Queen Mary« yvir um hav.

Her búsettust tey fyrst í býnum Woodstock í statinum Ontario, nakað eystarlaga miðskeiðis í Canada.

Craig vildi nú vísa síni ungu konu nakað av hesum veldiga landið, hon var komin til, og sum er umleið 6.000 ferðir so stórt sum Føroyar. Tey fóru við bili og telti vestureftir. Tey koyrdu um dagin, og um náttina settu tey teltið upp. Umsiðir komu tey heilt til British Columbia, vestast í Canada, har tað er sera stórsligið. Maria tekur ikki minst til Rocky Mountains sum eitt hugtakandi upplivisi.

Tey fóru síðan sama veg heim aftur og avgjördu at búsetast í milliónbýnum Toronto, høvuðsbýin í Ontario, sum er um 1 mill ferkm til stóddar.

Maria letur sera væl at teirri vælkomu, sum hon fekk frá síni verfamilju. Hon hevur framvegis gott samband við hana.

Craig eftir kríggj

Í 1950-unum fekk canadiska stjórnin brúk fyri teknikarum til ta sokallaðu DEW-line. Hetta var ein radarávaringarskipan, nakað líknandi, sum vit høvdu á Sornfelli, og sum var eitt úrslit av kalda krígunum. DEW line umfataði eina røð av

radarstøðum tvørtur um norðara partin av Canada.

Craig hevði til arbeiði at ansa eftir, at hesar støðir vórðu bygdar og ríknar eftir reglunum. Hann skuldi eisini standa fyri viðlíka-haldsarbeiðinum.

Craig arbeiðdi eisini ofta saman við amerikanska herinum í verjumálum. Hetta var framvegis »top secret«. So tað er ikki so løgið, at Maria ikki kann siga so nóg um, hvat maðurin tókst við!

Seinapartin í 70-unum varð DEW skipanin avloyst av nýggjari tøkni. Men Craig helt áfram at arbeiða við radarum. Hann arbeiðdi eisini við tornum til telefonsamskipti. Hesi vóru sera høg, upp til 130 metur. Tað tók einar 5-10 minuttir at koma upp til toppin.

Hansara arbeiði í 30 ár førði Craig til hópin av plássum í Canada heilt frá British Columbia í vestri til New Foundland í eystri. Hann varð eisini sendur til nógv pláss í USA, íroknað Cape Kennedy (Cape Canaveral) í Florida, haðani rúmdarførini vórðu send upp. Eisini kom hann til Bretland og Týskland.

Craig elskaði tøkni, ferðing og fólk. Honum dámdi eisini sera væl sítt arbeiði, hóast hann var burtur frá familjuni tveir triðingar av tíðini. Tann seinasta triðingin av tíðini arbeiðdi hann hjá canadisku verjuni í Toronto.

Honum dámdi eisini sera væl Føroyar, fólk, landslagið og tað mesta av matinum. Sonur teirra, Paul, sigur, at heilt frá hansara barndómi og til dagin í dag, eru tað ikki nógvir dagar, uttan at Føroyar hava verið nevndar. Tey eru sera errin av sínum føroyska arvi og av mammu síni.

Craig plagdi eisini at siga, at undir krígunum fingi hermenninir stóra hjálp frá føroyingum.

Craig doyði bráðliga á sínum 86 ára føðingardegi tann 5. oktober 2005. Hann hevði verið veikligur, men hetta var kortini ein skelkur.

Tey bæði fingi trý børn, og ommubørnini eru 8 í tali. Eisini er Maria blivin langomma.

Tosar framvegis eiðismál

Í Canada kennir Maria bert ein føroying. Hetta er Villbjørg, dóttir Jens Reinert í Havn. Hon giftist eisini við einum bretskum hermanni, og fluttu tey seinni til Canada. Hetta er einasti móguleiki Maria hevur at tosa føroyskt. Maria tosar ikki bert føroyskt, hon tosar ramligt eiðismaal sum nakar!

Tað var ótrúliga stuttligt at hitta Mariu. Hon hevur vissuliga verið eitt framúr umboð fyri sítt land úti í heimi!

Komandi partur verður um ein annan føroying í Canada, nevniliga Annfinn Mikkelsen úr Lørvík